

Fra: Åse-Torhild Harila [mailto:Ase-Torhild.Harila@vadsokommune.no]
Sendt: 14. juni 2004 14:27
Til: postmottak@kkd.dep.no
Emne: Kommentar til Kenneth Hyltenstams utredning ang. kvensk

Det kongelige kultur og kirkedepartement

Vedlagt følger kommentarer og synspunkter fra finsklærere ved Vestre Jakobselv skole, Melkevarde skole, Fossen skole og Sentrum skole i Vadsø Kommune.

Vi slutter oss også til Olav Beddaris kommentarer.

Vadsø den 9.juni 2004

Kvensk – språk eller dialekt? – HØRINGSUTTALELSE

Som lærere i ”finsk som andrespråk” i grunnskolene i Vadsø kommune har vi en del erfaringer som vi synes er viktig for saken. Vi ber derfor om at følgende kommentarer blir tatt hensyn til i det videre arbeidet. Vi uttaler oss ut fra det ståstedet vi i dag har, og vi vet også hvilken utvikling som har vært når det gjelder finsk språks forhold i vårt område.

Vi har alltid fått høre at det språket som har vært brukt av de tidligere finske innvandrere, var finsk og ikke kvensk. Det dukket etterhvert opp noen norske ord i setningene, og et slikt språk ble derfor kalt ”dårlig finsk”. Det har historisk sett aldri vært et skriftspråk som har kunnet blitt kalt kvensk i vårt område, etter det vi har klart å finne ut.

Fornorskinga har ført til at vår generasjon har mistet det finske språket. Verken hjemme eller på skolen var finsk aktuelt å benytte i forhold til barn. Ingen, i det offentlige i hvert fall, så viktigheten av å bevare språket for kommende generasjoner. Resultatet ble at vi måtte lære finsk gjennom utdanning voksen alder, dersom det skulle være lærere nok som kunne undervise i finsk som andrespråk. Det vi har lært oss, er finsk.

Det er gjort undersøkelser blant enkelte foreldre i vår kommune som viser at språket ikke er levende i hjemmene til elever som har finsk som andrespråk. For disse elevene vil det ut fra vårt syn være en forverrende situasjon å måtte forholde seg til to ulike ”språk” innen for dette faget. Kun enkelte av besteforeldrene kan noe finsk, men ingen benytter det daglig.

Det har vært, og er fremdeles, vanskelig å finne læremateriell til faget. Den språklige biten av opplæringa dekkes gjennom det vi kan finne fra finske læremidler eller utviklet av oss selv. Dersom vi ønsker egenutvikling, er det naturlig å bruke Finland og de mulighetene vi finner der. Det vil være svært vanskelig for oss, og elevene, og måtte forholde seg til flere skrivemåter (kvensk). Kan ikke se hvem som i fremtida skal kunne være lærere i en slik situasjon. Det er allerede vanskelige forhold for oss mht. læremidler.

Når det gjelder det kvenske, så er vi svært bevisst på at formidling av kvensk kultur er en viktig del av faget ”finsk som andrespråk”. Det er selvfølgelig noe vi kommer til å fortsette med å legge vekt på. Her stiller de som er oppvokst i området sterkere enn de som er født og

oppvokst i Finland, og som jobber i det samme faget. Det er viktig at de får en innføring/opplæring i denne delen.

Skal det arbeides med revitalisering av språket, synes vi det må satses på finsk og ikke kvensk. Dersom vi begynner med et nytt språk, tror vi at forholdene for oss lærere, foreldre og elever forverres, og det vil være et stort frafall av elever, i tillegg til det som allerede er.

Som en oppsummering kan vi si følgende:

Sats heller på å utvikle læremidler for det finsk språket i våre ”kvenske” områder.

Med vennlig hilsen

finsklærere ved Sentrum skole, Melkevarden skole, Fossen skole og Vestre Jakobselv skole

Jorunn Mietinen Ritva Krogh Sigmund Baumann Tuire Keinänen
Åse- Torhild Harila Marja Jørgensen